

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

**List za politiko,
gospodarstvo in prosveto**

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—.

Koroški deželni zbor.

(Konec.)

Landbund predlaga, da se da deželni vladi naloga, da skuša doseči pri zvezni vladi, da bi cesto Pliberk—Labud zgradila zveza s svojim denarjem in jo potem prevzela v svojo oskrbo. S porazom Avstrije so se potegnile nove meje in raztrgale posamezne občine in gospodarske enote. Podjuna z Labudsko dolino takorekoč nima zveze, pa je tudi preslaba, da bi si mogla privoščiti novo cesto. V istem položaju je dežela, ki pa drugače rada obljublja.

Posl. dr. Angerer je pri tej točki zopet dobil priliko, da se je nekoliko pokregal na zvezno vlado. Ugotavlja, da vzbuja postopanje Dunaja s Koroško naravnost pozornost. Slišalo se je, da je bila na Dunaju deputacija s Koroške in da se je udeležil finančni minister razgovorov šole v zadnjem trenutku. Prevladuje vtis, da koroško odposlanstvo ni vzbudilo te pozornosti, ki smo je pričakovali. Koroška ni najzadnja dežela v zvezni državi. Vsaka država posveča obmejnemu krajem največjo pozornost in Koroška si je pridobila pravico do tega, ker je z obrambnimi boji ohranila deželo Avstriji (to ni res! Ur.). Ko se bo plebiscitni dan na Koroškem slavnostno obhajal, mora pokazati tudi zvezna vlada potrebno zanimanje, ker zvezi vendar ne more biti vseeno, ali je južna državna meja na Karavankah ali kje drugje. Tukaj se ne gre samo za gospodarske interese, temveč predvsem za kulturna vprašanja, ki zadevajo vso Avstrijo. Koroška ima izpolniti važne kulturne in gospodarske naloge. Teh nalog dežela sama ne more izpolniti in je zato na mestu, da pomaga zveza. Zanimivo bi bilo slišati iz ust deželnega glavarja na javni seli deželnega zbora, kako je bila deputacija sprejeta in kaj namerava zveza nuditi. Koroška hoče videti enkrat dejanja in ne samo obljube. Za zadevo se zanima vsa dežela. Predlog je bil sprejet.

Razvije se daljša razprava glede avtobusnih prog zvezne železnice. Deželna vlada se pozivlja, da nove proge ne priporoča vsled konkurence. Konkurenco dela že pošta in sedaj naj pomaga uničevati domače podjetnike še zvezna železnica. Zanima se posebno za novo progo Celovec—Gradec in bo dobro, če se avtopodjetniki strnejo v enotno organizacijo. Zvezna železnica bi imela vpeljati avtomobilske proge pravočasno in ne bi prišli do trenutnega spora. Predlog se vrne odboru.

Občina Ruda je prosila, da bi dobila telefon. Kršč. soc. pozivljajo deželno vlado, da bi prošnjo občine pripravila. Predlog, po katerem naj bi se sprejela zakon o vzdrževanju regulacijskih del ob Dravi, se vrne odboru. Gospodarski odbor predlaga ustanovitev nove železniške postaje v Ferndorfu, kjer so velike tovarne. Vsenemci predlagajo, da bi se tudi na Koroškem uvedla vožnja na desni strani. Na desni strani se vozi v Jugoslaviji in Italiji, v zadnjem času pa tudi na Tirolskem in delu Solnograške. Vsled tega je varnost na Koroškem v večji meri ogrožena. Odkazano odboru.

Posl. dr. Zenitzer poroča o namestitvi učiteljskih moči na glavnih in osnovnih šolah v šolskem letu 1929/30. Učiteljev je dosti, učiteljic veliko preveč. Na Koroškem obiskuje 1077 razredov 46.990 otrok, učiteljic je namreč 384. Prebivalstvo pa vedno bolj zahteva učitelje. Za učitelje je 701 mesto, za učiteljice 90 in za učitelje in učiteljice 287. S 1. nov. 1929 je bilo nastavljenih 707 učiteljev in 408 učiteljic. Učiteljic je toliko, da bodo morale leta čakati na namestitev, kar je razumljivo, ker imamo v Celovcu dvoje ženskih

učiteljskih, in bi bilo najpametnejše, da se oba zavoda za nekaj časa zapreta. Absolventinje iz leta 1929. pridejo v poštevo samo, če so usposobljene za dvojezične šole (in učne moči z usposobljenostnim izpitom iz slovenščine morajo služiti v nemških krajih. Ur.) ali za protestantske. Načrt predvideva za ljudske šole: 1078 učnih moči, 42 preko staleža, 6 veroučiteljev in 8 učiteljic za ročna dela; za glavne šole: 16 voditeljev, 142 učnih moči, 8 preko staleža, 12 veroučiteljev, 14 učiteljic za ženska ročna dela; 49 deželnih otroških vrtnaric in 16 občinskih.

Na Koroškem je 78 upokojenih učiteljev, ki so stopili v pokoj pred 1. majem 1924, 68 vdov in 3 sirote. Vsi to dobivajo nižjo pokojnino od onih, ki so stopili v pokoj po 1. majem 1924, kar je seveda krivično. Pokojnina se jim zviša za 25%, kar bo obremenilo deželno blagajno v letu za 18.947 S.

Vsako leto je število občin višje, ki morajo pobirati občinsko doklado preko 100 odstotkov. Polagoma ne bo več občine, ki bo imela pod 100% občinske doklade. Temu se ni čuditi, ko morajo avtonomne občine pomagati kriti deželni primanjkljaj iz občinskih sredstev, prispevati k vzdrževanju regulacijskih del na Dravi in, kar posebno zadane zilske občine, na Zili. Letos morajo za regulacijo Zile prispevati n. pr.: Brdo 5087 S, Bistrica na Zili 3326, Goriče 1972, Št. Štefan 5591 in Blače 1589 S in to se pri občinski dokladi že hudo pozna. Občinska doklada znaša v občinah: Loga vas 200 odstotkov, Djekše 150, Žrelec 180, Brdo 500, Železna Kapla 350, Bistrica na Zili 190, Bistrica v Rožu 170, Goriče 240, Grebinj 140, Gozdanje 160, Zgornja Vesca 160, Rikarja vas 140, Škofiče 180, Št. Štefan na Zili 340, Tinje 110, Velikovec 190, Blače 240, Važenberg 150, Slovenji Plajberk 200, Vovbre 120, Št. Jakob v Rožu 170 in Pliberk 250 odstotkov.

Landbund predlaga, da se morajo napraviti enotne krajevne table, kar pomeni novo obremenitev občin. — Nekatere vrste psov delajo veliko škodo na polju in med divjačino. Sprejme se zakon, po katerem ima deželna vlada pravico, da naredbenim potom odredi, da se morajo gotove vrste psov (ovčarji, dobermanji, terieri in sorodni) dati na verigo, da morajo imeti nagobčnik itd. Kazen 200 do 500 S ali 2 do 4 tedne zapora. — Sprejme se zakon, po katerem je mogoče do 31. decembra 1932 odkupiti dajatve v naravi, ki so vknjižene na posestvu in se časovno ponavljajo, katoliškimi cerkvam in nameščencem teh. — Spreminijo se nekatere točke zakona o mezdnem davku, ki tvorijo gotovo omiljenje zakona. — Izvoli se kuratorij deželnega hipotekarnega zavoda. — Sklene se, da prispeva dežela za cesto čez Pack 1.530.000 S in prevzame 30% vzdrževalnine. Deželni prispevek se izplača v petih letnih obrokih. Potrebni denar se izposodi. — Stavbni odbor za gradnjo pljučnega zdravišča v Laasu je napravil 1.3 milijona S dolga. Dežela krije neplačane račune v znesku 150.000 S in najame o to svrhu posojilo.

Seja deželnega kulturnega sveta, dne 11. aprila 1930.

(Konec.)

Potrjevanje bikov.

Izredna potrjevanja so se vršila spomladi, redna v jeseni. Dežela ima zdaj 1773 potrjenih bikov, 141 manj nego prejšnje leto. Pincgavske pasme jih je 860, bele 720, murbodenske 70, rujave 90, sive 27. Izmed

bikov, ki so se pripeljali na ogled, jih je bilo 15% neporabnih. Kakovost se boljša, kakor bi bilo želeti. Počez jih je 5% zelo dobrih, 20 dobrih, drugi so še porabni. Kulturni svet je dajal za dobre stare bike posebne nagrade, da se jih dalje časa porabi.

Načrt za pospeševanje živinoreje l. 1930.

Kakor navadno se bojo vršila pregledovanja živine po raznih krajih. Za pitanje živine se je lani oddalo 21 vagonov krme po znižani ceni. V prvi vrsti se je dajala krma gorjanskim posestnikom, potem tistim, ki pridelujejo mleko in česče predstavljajo krave. Napitalo se je 2200 goved: 56% krav, 29% volov, 5% bikov, drugo so bile junice. Ministrstvo hoče to stvar leto nadaljevati. Potem se je pričelo poskušati s krmljenjem. Pri neki kravi se je z pravilnim krmljenjem prišlo na 36.3 l mleka na dan. Tako se vidi, da se s pravo krmo dosežejo lepi uspehi. Pri kravah, ki se pasejo na planinah, pa je bilo letos skozi po 100 l manj mleka nego lani. Naročilo se je, da naj vsak član živinorejskih zadrug vsak torek zmeri množino mleka.

Svinjereja.

V minulem letu je bilo med ljudmi veliko zanimanja za plemenske prašiče. Ljudem se je oddalo 421 plemenskih prascev, ena tretjina plemenite svinje, dve tretjini požlahnjene domače pasme. V deželi je zdaj 13 svinjerejskih zadrug. Na Perkovem dvoru se je poskušalo s krmo in se je izdalo ljudem tiskano navodilo za pitanje svinj. Mesta so pri nakupovanju svinjine postala zelo izbirična, zato bo moral kmet pridelovati meso boljše kakovosti in to se doseže, ako se dodaje krmi beljakovine. Danes je ljudem vsako meso premastno, s pravilno krmo pa se doseže, da se priredi več mesa in manj maščobe. V jeseni se bo začelo s potrjevanjem merjascev. Potrjevalo se bo v Gmündu, Spitalu in Lurnfeldu, kjer je svinjereja zelo napredna. Pozneje se bo potrjevalo po vsi deželi. Svinjereja se bo tako uredila, da se bo zlahka pasma redila v celovškem, beljaškem in spitalskem okraju, požlahnjena drugod. Sicer pa se pasmi približujeta od leta do leta bolj.

Vnovčevalnica.

S posredovanjem kulturnega sveta je lani prodalo 1060 glav govoje živine in 2000 svinj. Tu je treba, da kmetje sodelujejo in opuste svojo nazaupnost. Kmetijske podružnice v škofjem dvoru, Grebinju in Hüttenbergu o poslane ministrstvu prošnjo, naj stvar podpira.

Kuretina.

Da es dvigne gojenje kuretine, se je najbolje kurje hleve, kjer se vodi knjigovodstvo, proglasilo kot priznane, da kmetje vedo, kje si naj kupujejo jajca ali piščeta. Priredilo se je tudi 13 tečajev za negovanje perutnine.

Čebelarstvo.

Deželna zveza čebelarjev je uredila prodajalno za strd v Celovcu. Tako je bilo mogoče s trga spraviti tuji med. Strdi se je prodalo 17.000 kg.

Konjereja.

L. 1929. se je krilo samo še 3550 kobil, l. 1921 jih je bilo 7700, tako da se letos pričakuje samo še 1700 žrebat. Obžalovati je, da se vsak teden pripelja vagon konj iz inozemstva, na Zili pa se lepih konj ne more prodati. Koroška ima široke kraje, kjer se morajo rediti konji, ker se kislega sena drugače ne more porabiti; zato kmetje zahtevajo, da se prepove uvoz. V Nemčiji se je lani prodalo samo še 1000 konj. Sodbi se, da se bo prihodnje leto povpraševalo po konjih, ker je vse, kar es pri kmetih zdaj najde, že staro.

Gnojne jame.

Za podpiranje gnojnih jam se je zglasilo 1199 posestnikov. Ako bi se hotelo vse te ljudi podpirati, kakor se je podpiralo lani, bi se potrebovalo 235.000 S. Zato se mora podpora znižati ali pa se morajo prošnje odložiti na par let. Letos se bo dajala podpora pasu A in gorjancem. Za to stvar ima kulturni svet 60.000 S, prosilo se bo pa ministrstvo, da se podpora zviša.

Občinski biki.

V pasu A se bodo priredili občinski hlevi, ki leže kolikor mogoče v sredini prometa, da se bodo posestniki občinskega bika lažje posluževali.

Mlekarstvo.

Pospeševanje mlekarstva se mora v hlevu začeti in potem nehati pri vnovčevanju mleka. Treba je za molžo: izučiti možkih. V to svrhu sta se uredili dve šoli za molžo: ena na Tanzenbergu, druga v St. Štefanu na Grobniskem polju. Na Litzlhofu so bili trimesečni tečajji za molžo. Ker v te šole in kurze prihajajo povečini sinovi kmečkih poslov in malih posestnikov, je bilo treba znižati šolnino. Po takšnih za molžo izučenih ljudeh se še poprašuje. Nadaljna izobrazba teh ljudi se bo vršila v državni šoli v Wieselburgu. Na Pleken-planini se bo vršil planšarski kurz, drug kurz bo na Litzlhofu še predno gre živina na planine.

Mlekarne.

V deželi imamo zdaj 4 zadržanih in 5 zasebnih mlekar, vrhutega na planinah večje število planšarjev in planšaric. Kar se v deželi potrebuje mleka in masla, se doma pridelava, sir pa se še veliko uvaža. Maslo se je že pošiljalo v Švico in na Dunaj. Celovška mlekarica je prevzela 1.600.000 litrov mleka in 54.000 litrov smetane iz Velikovca, Dobrle vasi in Labudske. Mlekarica sprejema tudi jajca. Kmetom je izplačala 640.000 S. Beljaška mlekarica sprejema na dan 11.000 litrov in je ljudem izplačala že 560.000 S. Deželni kulturni svet je organiziral nabiranje mleka tudi v odlečnih krajih. V prvih 8 mesecih se je nabralo 95.000 l mleka, 42.000 l smetane in 33.000 jajc in se je ljudem izplačalo 100.000 S. Ko se smetana nabira od 70 do 80 liferantov, se je pokazalo, da ni mogoče dobiti prvovrstnega blaga, zato se namerava napraviti postaja za posnemanje mleka. Ker so med mlekaricami in producenti nastale neprilike, ko se je zdaj tako uredilo, da mleko preiskuje le deželna kemična preiskovalnica.

Raznoterosti.

Hernler želi, da se podpiranje gnojnih jam prihodnje leto ne razpiše in se naj podpira tiste, ki so letos prosili. Potem bi bilo treba za ta namen dati denarja iz drugih računov. Priporočati bi bilo tritedenske kurze za molžo, kar bi bilo v prid manjšim posestnikom. Ljudje bi se nekoliko poučili, kako je treba gledati na snago in krmo.

POLITIČNI PREGLED

Razorožitev na morju. Kolikokrat je bil položaj na pomorski razorožitveni konferenci v Londonu, ki je trala dolge mesece, tako napet, da se je vsak čas pričakovalo, da se razbije in da se bodo pomorske sile obročevala še naprej z isto mrzlično naglico kot dosedaj. Pogajanja so bila kronana z delnim uspehom. Dogovor je bil podpisan dne 22. aprila v Londonu in sestoji iz dveh delov: en del so podpisale samo Združene države, Japonska in Anglija, drugega pa tudi Francija in Italija. V pogodbi petih držav se obvezujejo pogodbenice, da se ne bodo posluževale do 1. 1936 pravice obnove tonaže oklopnice, ki jim jo je priznala washingtonska konferenca. V nadaljnjem so našteje oklopnice, ki jih smejo imeti Združene države, Japonska in Anglija. Vse druge oklopnice bodo razorožene tekom 18 mesecev po sklenjeni pogodbi in popolnoma izločene iz vojnega brodogradnje po 30 mesecih. Določbe o matičnih ladjah za letala pravijo, da ne sme nobena pogodbenica opremiti oklopnice, ki so bile v rabi od 1. aprila 1930 s pristajališčem za letala in da ne smejo zgraditi novih ladij matic nad 10.000 ali manj ton. Podmornice ne smejo biti nad 2000 ton velike. Pogodbene stranke lahko obdrže ali pa zgradijo največ tri podmornice do 2800 ton velikosti. Francija in Italija lahko obdržita vsaka po eno podmornico po 2850 ton, ki sta bili zgrajeni pred podpisom pogodbe. Podmornice smejo nositi topove po največ 8 palcev. Države lahko še dalje obdrže podmornice, ki niso večje od 2000 ton. Četrta del pogodbe obsega smernice mednarodnega prava. Nadalje določa ta del pogodbe, da morajo dovoliti podmornice trgovski ladji, da spravi na varno potnike, posadko in listine, preden jo potope. Rešilne čolne je treba smatrati kot potrebne za rešitev potnikov in posadke, če ni v bližini kaka druga ladja, ki lahko sprejme potnike in posadko na krov. Pogodba je veljavna do 31. decembra 1936. Takozvani varnostni del določa, da lahko pogodbenice stranke povečajo svoje gradbene programe, če je kaka druga država tako izpremenila svoj

gradbeni program, da bi to povečanje ogrožalo varnost kake pogodbenice. V tem primeru mora prizadeta pogodbenica obvestiti takoj druge pogodbenice o nameravani izpremembi gradbenega programa in to diplomatskim potom. V dodatkih pogodbe so navedene smernice za razorožitev vojnih ladij. Peti del pogodbe določa, da bo leta 1935 sklicana druga pomorska razorožitvena konferenca, če ne bo medtem drugače določeno.

Politične vesti. Zvezni kancler dr. Schober je 27. t. m. odpotoval v Pariz in London. V Parizu bo ponovno obrazložil temelje avstrijske zunanje politike, da bi tako odstranil zadnje pomisleke, ki jih gojijo v gotovih krogih zaradi njegovega potovanja v Rim in Berlin. Zvezni kancler bo tamkaj povdaril, da vodi avstrijsko zunanjo politiko slejkoprej trdna volja, živeti z vsemi evropskimi državami v najboljših prijateljskih odnosih. Če kaže sedanja vlada večjo aktivnost v zunanji politiki, to še ne pomeni, da je zapustila smernice, ki so jih določile njene predhodnice. Po potovanju v Pariz in London namerava obiskati tudi Budimpešto in Prago, vendar dnevi teh posetov še niso določeni. — Po grških poročilih se skliče vsako leto v eni izmed prestolnic balkanskih držav mednarodna konferenca, ki bo obravnavala predvsem vprašanja, ki se tičejo posebej balkanskih držav. Na ta način bi se pospešilo čim tesnejše zблиžanje balkanskih narodov in pripravila pot za federacijo balkanskih držav. — Anglija in Irak sta po dolgotrajnih pogajanjih sklenili pogodbo, po kateri bo smel Irak kot svobodna in neodvisna država pristopiti k Društvu narodov. Ko bo uveljavljena nova pogodba, bo ugasnil angleški mandat z vsemi prejšnjimi pogodbami, ki jih je Anglija sklenila z Irakom. — Solna vojna v Indiji se izpreminja vedno bolj v gverilsko vojno proti policiji. Vsak dan pride do večjih in manjših spopadov med prostovoljci in policijo, ki hoče zabraniti pridobivanje soli. Prostovoljce navadno branijo pred policijo ženske, kar povzroča večkrat zelo mučne zapletitve. V nekaterih krajih so pričeli politični kaznjenci z gladovno stavko. Ker so se raznesle novice, da se s kaznjenci nečloveško ravna, oblegajo velikanske množice kaznilnice. V Pešavarju je prišlo do velikih nemirov, ki so trajali cel dan. Pri tem je bilo ubitih okrog 50 Indijcev in veliko ranjenih. Nad nekaterimi kraji je bilo proglašeno obsedno stanje. Trgovski promet je v Pešavarju popolnoma zastal. Angleške oblasti so ukinitve vse dopuste in koncentrirajo vojsko na ogroženih krajih. Sredozemsko vojno brodogradnje je dobilo povelje, da odide v Kalkuto in Bombay.

DOMAČE NOVICE

K plebiscitnim proslavam. Dr. Janko Pretnar piše v velikonočni številki „Jutra“ o zadnjem zasedanju manjšinske komisije Unije društev za Ligo narodov, ki se je vršila koncem februarja letošnjega leta v Bruslju. Na dnevnem redu je bilo poročilo o stanju jugoslovanske manjšine v Italiji in nemške manjšine v Jugoslaviji in Romuniji. Poročilo je podala ga. Bakker, ki je prepotovala vse te kraje. Poročilo ge. Bakker o položaju jugoslovanske manjšine v Italiji je v izvlečku prinesel tudi naš list. Razpravo o poročilu je otvoril delegat nemškega združenja v Berlinu dr. Junghann, ki je posebno povdaril, da se je mentaliteta nemškega naroda po vojni popolnoma izpremenila, da se je nemški narod odrekel vsakemu nasilnemu germaniziranju manjšin in da v duhu idej Lige narodov stremi za splošnim izboljšanjem njihovega položaja itd. Član jugoslovanske delegacije dr. Pretnar je odgovoril: „Res je, da se je mentaliteta Nemcev po vojni izpremenila in da imamo za to vsak dan novih dokazov: mi Jugoslavlani smo prvi, ki se tega veselimo in to priznavamo. Na žalost moramo ugotoviti, da se ni izpremenila mentaliteta (način mišljenja in čustvovanja) tistega dela nemškega naroda, s katerim smo mi v neposrednem stiku, to je koroških Nemcev. Njihova miselnost je še danes ista kot je bila pred vojno in se jasno izraža v postopanju s slovensko manjšino, v sovražnem protislovanskem pisanju koroških listov in v nasilnem germanizatoričnem delu koroških nacionalističnih organizacij, v naseljevanju nemških družin iz rajha na slovenskem ozemlju in v boju proti pouku verouka v slovenskem jeziku. Nasprotno pa v Ju-

goslaviji in tudi v Sloveniji ni opaziti več nobene mržnje proti Nemcem, ampak stremljenje za mirnim sožitjem obeh narodov. Dokazov za to razpoloženje pri nas je dovolj; omenim samo sprejeme nemških avtomobilistov, gostovanje nemških igralcev, dalje dejstvo, da vidite po izložbah naših knjigarn vsaj tako veliko število nemških knjig kot slovenskih, da je po naših kavarnah vsaj toliko nemških listov kot slovenskih itd. Slovenska manjšina na Koroškem bi bila zadovoljna in srečna, če bi se nahajala v takem položaju, kakor nemška pri nas. Naša iskrena želja za mirnim sožitjem obeh narodov in za enakim ravnanjem z obema manjšinama pa žal ni doslej našla odmeva pri naših sosedih.“ Dr. Pretnar piše dalje o plebiscitnih proslavah: Celih pet mesecev, od maja do novembra, se bo nahajala Koroška v mrzličnem razpoloženju. Komaj so koroški Slovenci v zadnjih letih nekoliko prosteje zadihali, se bodo zopet razpalile stare strasti in naš narod bo nanovo izpostavljen izzivalnemu zasramovanju koroških šovinistov. Nekatere točke tega programa pa posegajo tudi v mednarodno življenje. Kako morejo Nemci te proslave spraviti v sklad s stremljenjem po medsebojnem mirnim sožitjem manjšin in večin? Kaj pravzaprav proslavljajo Nemci? Ali so izid plebiscita odločili nemški glasovi? Plebiscit so odločili Nemcem v prid glasovi tistih nesrečnih Slovencev, ki so pod pritiskom nemškega nasilja izgubili nacionalno zavest in glasovali proti interesom lastnega naroda. Koroški Nemci torej proslavljajo nekaj nemoralnega, nekaj, kar so dosegli le s pomočjo zapeljancev, katere so ogoljufali za to, kar je najdražje vsakemu, za narodnost. Tega bi se moral današnji nemški narod sramovati, ne pa odpadništvo proslavljati. Če bi koroški Nemci imeli res kaj prave ljubezni do svojih nemških rojakov v Jugoslaviji in bi ne bili samo ozkosrčni egoisti, ki gledajo samo, da zadovolje svoje nacionalne strasti in iz teh proslav za sebe izbijejo materijelnih koristi, bi morali stremeti za tem, da se medsebojno razmerje med obema narodoma izboljša, ne pa, da se s takimi proslavami za nedogledno dobo pokvari.“

Okrog plebiscitnih proslav. Slavnostni odbor sporoča, da prihajajo od raznih društev in korporacij prošnje za subvencije. To se društva in korporacije, ki hočejo spojiti svoja letošnja zborovanja s spominsko slavnostjo. Kako znajo nemška društva izrabiti desetletnico v svoje namene! Sicer pa je deželni finančni referent sam izjavil, da se bodo iz deželnih sredstev podpirale tudi prireditve društev in korporacij. — Dne 16. t. m. je zboroval propagandni slavnostni odbor. Izgleda, da bo zvezna železnica znižala voznino pri skupnih potovanjih k svečanostim na Koroško za polovico, pri vožnjah posameznikov pa za četrtino. V radio se bo prenesla „Legend“ dne 25. maja, otvoritev zborovanja pisateljev dne 26. maja in otvoritev zborovanja Volksbunda dne 21. junija. Za prenos se bodo posluževali potujočega mikrofona. So tudi izgledi, da se bo koval plebiscitni dvošiling. Natečaj za glasovalni lepak ni imel uspeha. Izdelal se bo plakat slikarja Kalcherja, ki predstavlja nemškega in „bindišarksega“ kmeta, ko se bratita. Izda se dalje posebna glasovalna dopisnica z napisom „Kärnten frei und ungeteilt 1920—1930“, nedeljena seveda brez Mežiške in Kanalske doline, v nakladi 20.000 komadov. Možno je tudi, da izda poštna uprava serijo dobrodelnih znakov s koroškimi posnetki. — Odbor za glasovalni spomenik se je na zadnji seji posvetoval o kraju, kjer naj bil stal spomenik. Prevladuje mnenje, da je Urška gora najpripravejša. Na goro pa se mora zgraditi 6 km dolga in 3 in pol metra široka cesta, ki bo stala 600.000 S. Na Koroškem za to ni sredstev, ker je za desetletnico na razpolago samo 70.000 S. pač pa se pričakuje, da bo dala zbirka v Nemčiji najmanj 100.000 oziroma največ okrog enega milijona mark. Ta zbirka je namenjena ravno za plebiscitni spomenik.

Gospodinjski tečaj v St. Rupertu pri Velikovcu se prične letos s 15. majem. Dekletam, ki stanujejo v zavodu pod vodstvom šolskih sester, se nudi prilika, da si pridobijo potrebnih znanosti za gospodinjstvo. Pouk zavzema vse teoretične in praktične predmete, ki jih mora obvladati vsaka dobra gospodinja, zlasti: kuhanje, šivanje, pranje, likanje, računstvo, gospodinjsko knjigovodstvo, vzgojeslovje in vsa druga opravila. V tečaj se sprejmejo dekleta od 16. leta naprej. Prošnje je vložiti na vodstvo gospodinjskega tečaja, kjer se dobijo

tudi natančnejša pojasnila. — Zavod šolskih sester v Št. Rupertu pri Velikovcu.

Zrakoplov v Vrbskem jezeru. Na veliko soboto se je prometnemu zrakoplovu A 48 na poletu Benetke—Dunaj ravno nad Vrbskim jezerom pokvaril motor. Zrakoplov je padel v jezero in se potopil. Potniki so se rešili. Pilot je rešil najprej pisatelja Mirko Jelusiča, drugi potnik Eier pa se je držal tako dolgo z odlomljenim kolesom nad vodo, dokler ni prišla pomoč. Potniki so se v Došenjčah preoblekli in nadaljevali pot z vlakom do Celovca, kjer so počakali na suho obleko. Zrakoplov, ki se je zaril 10 m pod vodno površino, so pozneje potegnili na površje, mu odvzeli krila in ga nato spravili na suho ter odposlali na Dunaj.

Ruda. (Mentaliteta nemškega naroda se je po vojni popolnoma izpremenila.) Nedolžna cerkvena prireditvev 21. aprila pri Ehartu na Ledu, seveda slovenska, ker je občevalni jezik domačinov slovenski in obvladajo samo tega. Izvzeti so privandrani tujci. Tedaj cerkvena zadeva, prireditvev za farane, ko se je šlo za nabavo zvona. Pa je prišlo par najetih fatalinov, ki so razgrajali, ker v nemški Avstriji slovenska manjšina ne sme imeti manjšinskih pravic in se tudi cerkvena prireditvev v slovenski cerkveni občini v drugem deželnem jeziku ne sme vršiti. To smo mogli razbrati iz protestnih izbruhov fantalinov. Generalno vajo so imeli ti naročeni že na predvečer prireditvev in se je vsled tega opozorilo na dejstvo orožništvo. Res je, da je prišel na velikonočni pondeljek delat red orožniški uradnik Škorjanc, ki je preprečil posledice razgrajanja in rekel, da bo razgrajanje naznanil pristojni oblasti. Pričakovali bi pa od njega močatejšega nastopa. Značilna je izjava in priporočilo orožnika, da bi se prihodnjič priredila polega slovenske tudi kaka nemška igra, ker ljudje pisemne slovenščine ne razumejo (zato skrbi že utrakvistična šola. Ur.), ki se govori globoko dol na Kranjskem. Dalje je vedel povedati, da se pravilne slovenščine otroci tukaj nikdar ne bodo naučili, kar je dosti jasen dokaz, da utrakvistične šole niso šole za manjšino in da ne odgovarjajo našim potrebam. To je samo eden izmed več slučajev. Dr. Angerer pa bo seveda še naprej vedno in povsod trdil, da je slovenska manjšina na Koroškem „vogelfrei“ in da se jezikovno mešano ozemlje ne zane-marja in da je v nevarnosti edinole nemštvo.

Medgorje. (Naša šola.) Tudi pri nas se je vnel kot predigra k proslavi desetletnice plebiscita ljut boj za učni jezik v šoli. Nadučitelj je delal za to, da bi se vpeljal že v prvem razredu popolnoma nemški abecednik. V tej zadevi je sklepala tudi občina. Razen enega so glasovali vsi socialisti in odbornik naše stranke, da bi ostalo pri starem. Zmagal je Landbund; sklenilo se je, da se naj poučuje v prvem razredu popolnoma nemški, v višjih razredih 4 ure na teden slovenski, pa samo kot prost predmet, ki ga more obiskovati, kateri ga hoče. Sklep je bil predložen deželnemu šolskemu svetu. Socialni demokrati in Slovenci niso mirovali in so stali ves čas na straži. G. župan iz Medgorij je dal pobrati podpise tistih, ki so za to, da se poučuje po postavnem načrtu v prvem razredu slovenski in v višjih razredih šele nemški. Nabral je 57 podpisov od staršev, ki imajo otroke za šolo. Podpisi so se predložili deželnemu šolskemu svetu s pripombo, da podpisani protestirajo proti vpeljavi nemškega abecednika. Po dolgem času in osebnem prizadevanju g. župana Olipa je bil naš protest že 14. decembra 1929 ugodno rešen. Poučuje pa se še danes samo nemški. G. župan se je informiral najprej pri deželnem šolskem svetu, kjer je izvedel, da je okrajni šolski svet dobil nalog, da naj obvesti šolsko vodstvo, da se glede učnega jezika ne sme spreminjati ničesar. Gotovo je dobil ta odlok tudi krajni šolski svet, ki pa ničesar ne izve, ker mu nadučitelj odloka ne predloži. Smo pač na Koroškem! Sedaj se vidi, kako hotel Landbund zapeljati del Slovencev na napačna pota, da bi bili proti samim sebi in svojemu domačemu jeziku. Kako naj se šestletni otrok, ki od doma zna samo slovenski, naenkrat uči nemški? Ali še pozna nadučitelj malo pedagogike in ali še ima le trohico usmiljenja do malih, ali pa je postal že cel dresér?

Suha. (Stravjak — zdravje in še kaj.) Stravjak gori pri Strojni mi često prihaja na misel: 7 ur gor iz Potoč in 2 uri dol, to nekaj pomeni. Pa hiša sama — prva glede na učnost: Imajo „Naš dom“ in obširni, bogati „Slov.

gospodar“, pa 7 verskih listov razen „Nedelje“, seveda tudi dosti knjig, novih in starih. 75letni oče je občudovan ganljiv govornik pri mrličih na domih in priden molivec. Zna veliko pripovedovati iz svojih vojaških let iz Hercegovine, in hrani, kot poseben zaklad, celo pisano knjigo starih receptov, ki jo je občudoval lekarnar sam. Študenti bi tam izvedeli sredstvo za slab, oziroma dober spomin: lastovičje srce, če se ne motim. Za raka moraš imeti mačko 4 dni brez hrane zaprto, potem jo hraniti s samimi raki, z mačjimi izločki pa se mazati. Kušar ozdravi kilo, če ga 45 dni kuhaš na solncu v orehovem olju, potem stolčes in prašek rabiš z aloe in miro itd. Očetu se je pred par leti zaprla voda in moral bi vsak dan hoditi daleč k zdravniku, ki je zahteval operacijo. Je pa žena skuhala domačih zdravil in mož je bil zdrav. Ugajala mi je kava iz lešnikov s pridejanimi kamilicami. Da je družina zelo pobožna, kakršnih bi si želeli več tudi v dolini, in da se ji toži po stari strojniški fari, omenjam še zraven. Tu še berejo v postu glasno skupno premišljevanja iz Golgote in Getzemani po šegi naših pobožnih pradedov. Ime mi je uganka. Više je sosed Stravnik. Nek Libeličan je rekel: Zgoraj je zdravnik, spodaj pa zdravje (Stravjak). Lepo se zлага, a ljudstvo izgovarja obe imeni s črko „t“ in ne „d“. Mislim sem na zdravnika in zdravje, tembolj, ko sem našel zdravniško knjigo pri hiši in sem izvedel, da oče zdravi. Vendar menim, da sta obe imeni od trave in travnika.

Drobne koroške novice. Sprejemni izpiti na učiteljski se vršijo letos koncem junija in začetkom julija. Prošnje za pripust k izpitu je treba vložiti do 1. junija in jih kolekovati z 1 S. Za sprejem v pripravnico je potrebno dopolnjeno 14. leto, avstrijsko državljanstvo, glavna šola ali vsaj znanje snovi glavne šole, zdravje in neoporečnost. Prošnji je priložiti: rojstni list, domovnico, zdravniško izpričevalo in zadnje šolsko izpričevalo. Izpit je ustmen in pismen. Tudi posluš in glas ne smeta manjkati. — Zvezna vlada je zvišala pristojbino za porotnike: obed 2 S, prenošiče z zajtrkom 5 S. Ostale pristojbine kot dosedaj. — V tednu pred 19. aprilom se je število podpiranih brezposelnih na Koroškem znižalo za 995 na 4477. — Sejmi v maju: 2. Železna Kapla. 5. Podklošter, Labud. 19. Celovec. — Pregledovanje plemenskih bikov: 2. maja Vernberg, Malošče in Beljak, 3. maja Vrba ob jezeru, Št. Jakob v Rožu, 5. maja Železna Kapla in Obirsko. — Posestniku Franu Uršicu v Ledincah je iz sadonosnika nekdo ukradel voz v vrednosti 300 S. — Jeri Logar v Gradišču pri Libeličah je ukradel nekdo iz panja 7 kg strdi v satovju. — Mariborskemu Večerniku „Jutra“ piše nekdo iz Libelič: Veliki teden je bil letos tukaj v znamenju izrednega eksporta moke čez mejo. Zares lepa ugodnost za one tam preko; tudi s „punkelji“ se zasluži. Pri nas je moka po 4.50 Din., tam preko pa po šilingu kilogram. Koroškim Slovincem privoščimo naš kruh, drugim pa menda i tak ne bo teknil. Lepo je, če je promet na meji, žal da se vrši le v korist Avstrijcev z moko, mesom, jajci, kruhom itd.; za nas pa ugodnosti ni, saj še ni dolgo od tega, ko je neka tuk. gospa hotela vzeti na krstitev na Suho s seboj „šartl“ in kuro, pa so jo avstrijski financarji zavrnil, češ, da je v pecivu sladkor, v kuro pa meso; prenos kaj takega je prepovedan. Neka druga gospa je plačala za prenos 3 kg sirovega masla 7.50 S kazni. Tako je na meji! Avstrijski nastavljenici pa pravijo, da je na meji dobro živeti. Mi tega ne občutimo!

Blato. (Smrt.) V veselem velikonočnem razpoloženju je zadela našo vas, posebno pa Rakebovo hišo huda nesreča. Naš dobri sosed, pridni Rakeb, je v torek zvečer 15. aprila preminul. Nič dobrega ni imel na svetu. Komaj si je ustvaril lepo, toplo družinsko življenje, ga je poklicala svetovna morija. Ko se je po štiri letni vojni nekoliko odpočil, ga je zadelo najhujše, kar ga je moglo; dom mu je pogorel, žena z malim otrokom se je pri ognju močno opekla, zbolela in umrla. Tudi sam je dobil strašne opekline, ko je reševal in branil ognju svoje imetje. Pa močna narava je prebolela silne udarce, ozdravel je in si z vstrajno pridnostjo postavil nov dom. Danes je njegovo posestvo prvo na vasi. Bil je zaveden Slovenec, ki se ni dal omajati. Zapušča sina in hčerko, oba še nedoletna. Z Rakebom lega v grob zopet

kos stare blaške zgodovine, blaške posebnosti, ki jo zastopaj po drugih vaseh iščeš. Jurej, Šuštar, Rakeb, trije v enem letu, vedno manj jih je starih Blačanov. Škoda! Bodi vsem zemljica lahka!

DRUŠTVENI VESTNIK

Otvoritev „Cerkvenega doma“ v Selah.

Za deževnim in mrzlim velikim tednom je napočila vigradno-solnčna velika noč, praznik vstajenja. Selska župnija je ob teh praznikih praznovala še posebno slavje: blagoslovitev in otvoritev „Cerkvenega doma“. Ponosno je zapopolala na velikonočni pondeljek iz zvonika zastava in pozdravljala pod seboj prazniško ovenčani in z zelenjem odeti dom.

Po božji službi je imel z balkona novega doma slavnostno pridigo mil. g. kanonik msgr. Podgorc o pomenu in namenu novega doma. Vsak človek potrebuje za življenje en dom, vsak večji kraj ima svoj skupen dom, cerkev; kakor že marsikje drugod bo zdaj imela selska župnija še posebej svoj dom. V njem naj si posebno mladina krepki versko zavest, si pridobivaj izobrazbo in išči potrebno pošteno razvedrilo. Po blagoslovitvi doma se je napolnila dvorana in domači fant Jernej Kelih je proglasil dom kot otvorjen. V imenu izobr. društva „Planina“ je podpreds. Janko Olip dal duška veselju nad lepim domom, ki bo tudi društvo sprejel pod svoje okrilje. Z lepo deklamacijo je proslavila družbenka Angela Mlečnik novi dom kot dom Marijine družbe. Deklica Lonika Dovjak pa je neustrašeno povdarila, do bo novi dom tudi dom „Marijinega vrtca“. V koncu je domači g. župnik podal zgodovino in potek zgradbe in nje stroške in se zahvalil vsem mojstrom in mnogobrojnim dobrotnikom, ki so pripomogli k zgradbi z darovi v denarju in materialu, z vožnjo in delom.

Popoldne se je slavnost nadaljevala pod okriljem izobr. društva. Dvorana, ki bo drugokrat za domačine dosti prostorna, je hotela biti že premajhna, zakaj došlo je lepo število gostov iz bližnje in daljne okolice, celo iz Št. Lipša in Hodiš. Iz Borovelj je poleg drugih gostov prihitel tudi močen moški pevski zbor, ki je pod vodstvom g. Vertiča zapel večvečinoma narodnih pesmi lepo, kakor pač znajo Borovčiči, ki so rojeni pevci. Pa tud domača zbor, moški in mešani, sta pokazala, da je v Selah pesem doma. Društveni tajnik Janko Ogris je v vznesenem, lepo sestavljenem govoru proslavljal dom kot naš spomenik, kot ognjišče izobrazbe, in pozdravil vse nazvoče. G. Schöttl iz Hodiš je prinesel čestitke in pozdrave hodiškega društva „Zvezda“ in prosvetne centrale Slov. kršč. soc. zveze. Nato so društveni igralci uprizorili na prenovljenem in povečanem odru Finžgarjevo igro „Naša kri“. Splošna sodba je bila, da je bila uprizoritev dobro posrečena in da so se izkazali ne le igralci, ki so že večkrat nastopili, ampak tudi novinci. Videlo se je, da je med selsko mladino mnogo talentov, ki jih je treba le odkriti in gojiti. Možnost večjega razmaha je zdaj z novim domom dana.

Cerkveni dom tvori nadstropje prejšnje pritlične mežnarije, ima pa svoj lasten vhod. Obsega lepo dvorano s 67 m² površine, prostorno sobo za manjše sestanke in garderobo, kuhinjo z malo shrambo in dvojno stranišče. Ob dveh zunanjih stenah ga obdaja čeden hodnik. Stavba je iz heraklita, ogrudje iz močnih mecesnovih stebrov in tramov. Tesarska dela je izvršil mojster Jožef Pirčar iz Apač solidno in po nizki ceni, zidarska in mizarska dela pa dva domačina.

Služil bo mnogoterim namenom: v njem bodo čakali se greli in krepčali obiskovalci cerkve, služil bo duhovnim vajam, shodom in sestankom cerkvenih družb in stanovskih zvez, prireditvam izobr. društva, šolarski kuhinji in sploh vsem dobrodelnim in koristnim namenom.

Selski dom, blagoslovljen iz neba višin, bodi vrlim Selanom dom vere, prosvete, dobrodelnosti in zabave!

„Slovenski krožek na Dunaju“. Prihodnji društveni izlet bo zopet v Grinzing in od tam po drugi poti v gostilno Metzel. Sestanek ob 4. popoldne na končni tramvajski postaji št. 38. Pridite v obilem številu. Prosimo pa discipline,

da gremo vsi skupaj in ne da se delimo na razne vetrove. — Predsednik.

Radiše. (Igr.) Tukajšnje izobr. društvo priredi v nedeljo, dne 11. maja 1930 o 3. popoldne igri „Vse naše“ in „Kateri bo“. V slučaju slabega vremena se preloži igra na 18. maja.

Sele. Izobraževalno društvo „Planina“ ponovi dne 11. maja t. j. tretjo povelikonočno nedeljo pop. ob 2. zgodovinsko igro iz francoskih časov „Naša kri“. Seveda tudi petja ne bo manjkalo. Ker so došli novi stoli, bo se dežev dosti.

Suha. (Dve igri.) Redkokdaj se čita to ime v našem listu, tako da bi človek res lahko mislil, da je prav suho pri nas, suho posebno kar se tiče izobrazbe in napredka. Toda na velikonočni pondeljek so pokazali suški fantje in dekleta, da še Suha ni povsem suha. Priredili so dve igri: „Ne udajmo se“ in „Blaga duša“. Igr. sami oceniti ni moja stvar, toda če rečem, da so se suški igralci mnogo trudili in dobro pripravili, gotovo ni pretirano ali zlagano. Posebno priznanje zasluži v prvi igri „Muha“ in v drugi „Mirko“. S tem pa ni rečeno, da so igrali ostali slabo; vsi brez izjeme so se potrudili in na ta način pokazali, da je tudi Suha zmožna sličnih prireditev. Žalibog pa se je že pri prvem nastopu po plebiscitu pokazala nesloga in pomanjkanje pravega vodstva. Bi dal Bog, da bi se to stanje v prihodnjem izboljšalo, da bi se Sušani zedinili in si izbrali voditelja. Torej fantje suški in dekleta, kar pogumno naprej! Pokazali ste, da ste zmožni in zato hvala vam!

Slovenski krožek na Dunaju. Pomlad gre preko poljan, v naravi je čež noč vzklika bujna rast in vsepovsod se prenavlja življenje, tudi v našem krožku. Na velikonočno nedeljo smo se zbrali v velikem številu pri „Fuchsu“, kjer nam je naš neumorni g. predsednik predvajal pestre filme iz življenja krožka in sveta. Nato je zavladala v dvorani večno lepa slovenska pesen, ki je imela v ugledni tukajšnji družini Krizničevi s svojimi deveterimi člani, od katerih sta prišli dve hčerki na obisk iz daljne Amerike, svojega najboljšega interpreta. V pondeljek in na belo nedeljo pa smo se podali v ozelenelo pomlad dunajske okolice; oba izleta se v kratkem ponovita v našem domačem kinu — Prvi tajnik in bivši podpredsednik našega krožka g. Luka Sienčnik, rodom iz Mokrij v Podjuni, je pred kratkim diplomiral na visoki šoli za živinozdravištvo. Čestitamo! R.

GOSPODARSKI VESTNIK

Dunajska lesna borza: Izvozno blago, 24 mm, od 16 cm višje, prve in druge vrste, 91, 79 S, tretja vrsta 75 S; tretja vrsta 24 mm, 18—15 cm, stavbno blago 67 S, letve, 24/48, 3—6 m, 80 S; oblati, 24 mm, 12, 14.5, 17 cm, 4—6 m dolgi, 84 S; mehka drva, suha, 510 S, bukova drva, sirova, 350 S; trske 100 kg 4 S.

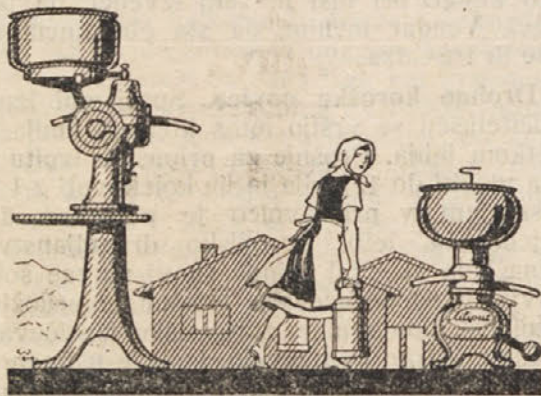
Velikovški trg. Živina: biki 1.10—1.30, pitani voli 1.40—1.60, vprežni voli 1.30—1.40, pitane krave —.90—1.20, teleta 1.90—2.—, plemenska svinje 2.50—3.50, zaklani prašiči 2.50—2.70, plemenski prašiči 3.60—4.—, ovce —.90—1.10 S za kg žive teže. Jajce 12—13 g. Žito: pšenica 30, rž 21, oves 19, leča 40, ajda 27—28, krompir 10—12 g za kg.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Dočim je bilo pred vojno na Dunaju 150 odvetnikov, jih je sedaj 2000. Eden advokatov je izvršil pred kratkim samomor radi finančnih neprilic, ker ni bilo zaslužka. — Načelnikom avstrijske vsenemske stranke je bil izvoljen posl. dr. Schürff. Na strankinem zboru v Solnogradu sprejeta resolucija odobravanja politiko dr. Schobrove vlade in ji izreka

zaupanje. Drugače so vsenemci za stanovski ustroj države, za spremembo volilnega reda in socialne zakonodaje, za odpolitizacijo vojske, železnice, šol in javnih uradov in za priključitev k Nemčiji. — Amerika: Po uradnih podatkih je postalo v Zedinjenih državah l. 1929 nad 31.000 ljudi žrtev avtomobilskih nesreč, kar pomeni, da so vsakih 17 minut zahtevali avtomobili po eno smrtno žrtev. — Jetniki državne jetnišnice v Hovardu so se uprli. Uporniki so dobili od zunaj orožje in vnel se je boj. Jetniki so se udali šele po dveurnem boju, ko so vrgli med nje več bomb za soljenje. Rezultat: 2 jetnika mrtva, kolovodja se je ustrelil, 2 ranjena, 1 paznik ranjen, 2 jetnika pobegnili. — V državni jetnišnici v Columbiji je izbruhnil 21. t. m. požar, ki je zajel celo plosnje. 311 kaznjencev je zgorelo pri živem telesu. Več kaznjencev, ki so skušali pobegniti, je bilo ustreljenih. Vojaštvo je obkolovalo jetnišnico in zadrževalo jetnike s strojnimi. 350 oseb je bilo prepeljanih v bolnico. — O priliki vojaških manevrov v Kaliforniji so napravili tudi zanimiv poizkus s takozvanim robotom, to je strojnim človekom. Robota so posadili kot pilota v vojaško letalo, v katerem so bili tudi še 4 drugi potniki. Robot je brezhibno upravljal letalo ter je 20 minut izvajal najvratolomnejše manevre. — Na Filipinskih otokih

je divjal silen taifun, ki je težko poškodoval 14 mest. Porušeni več 100 hiš ter je nad 90% prebivalstva brez strehe. Vihar je uničil tudi vso žetev. Po prvih poročilih je bilo najmanj 500 oseb ubitih. — V Cadizu na Filipinskem otočju je zgorela največja žaga trdega lesa na svetu. 1200 delavcev je ostalo brez dela. — Egipt: Skupina 23 evropskih izletnikov je napravila z motornim čolnom vožnjo po Nilu. Zaradi preobremenitve pa se je čoln pri nekem zavoju prevrnil ter so utonili vsi izletniki. — Borba proti koblicam se nadaljuje. Na milijarde koblic je bilo že unicevanih, kar se komaj pozna. Z vseh strani prihajajo vedno novi roji, ki zapuščajo za seboj popolnoma opustošene pokrajine. — Ostale države: Pri Saguntu na Španskem je avtobus zavozil v nek tovorni avto. Takoj na mestu je obležalo 12 mrtvih in 16 ranjenih. Na cesti so ležali 200 m daleč sami raztrgani in razmesarjeni človeški udi ter mlake krvi. — V tovarno Macau na Portugalskem je udarila na veleki petek strela, nakar je sledila še eksplozija. 38 v tovarni zaposlenih oseb je bilo pri tem ubitih, tvornica pa je popolnoma razdejana. — Poljsko sodišče je obsodilo 10 članov nemškega manjšinskega društva za razne kazni. Dve osebi sta bili obsojeni na 6 mesecev radi špijonaže. Vsi so sodelovali proti interesom poljske države. —

DAHLIA-

in Liliput- posnemalniki posnemajo dobro, tečejo lahko in so trpežni, so boljše kakovosti, kakor bi se dalo soditi po njih ceni in so zaradi tega pri kmetih zelo priljubljeni.

Plačilne olajšave. Prospekte zastoj.

Dahlia-Separator

Gesellschaft m. b. H.
Dunaj, XII./2.,
Wagenseilgasse 4/48

32

VABILO

na

Redni letni občni zbor

Posojilnice v Globasnici, registrovane zadrage z neomejeno zavezo, ki se vrši dne 11. maja 1930 ob 3. uri popoldne v prostorih posojilnice s sledečim dnevnim redom.

1. Čitanje zadnjega zapisnika in revizijskega poročila.
2. Poročilo načelstva o letnem delovanju.
3. Podrjitev letnega računa.
4. Določitev obrestne mere in glede čistega dobička.
5. Volitev odbora in nadzorstva.
6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

31

VABILO

na

REDNI LETNI OBČNI ZBOR

Živnorejske zadrage za Globasnico in okolico, registrovane zadrage z omejenim poroštvom, ki se vrši dne 11. maja 1930 ob 4. uri popoldne v posojilniških prostorih s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrditev letnega računa.
3. Volitev odbora.
4. Slučajnosti.

Vse ude prijazno vabi

NAČELSTVO.

Proda se kajža, četrt ure od Velikovca; ima dve sobi, kuhinjo, šrambo, klet in hleve, zraven velik vrt za zelenjavo in lep sadonosnik. Več pove Tomo Kupper, St. Rupert pri Velikovcu. 79

Proda se posestvo

sestoječe iz 7 oralov polja, travnikov in gozda, lep sadni vrt, pol ure od železnice in istotoliko od Klopinskega jezera. Naslov se izve v upravnistvu. 78

Proda se kajža pri Globasnici z dvema sobama, kuhinjo, kletjo in hlevom, poleg tega ena njiva in travnik. — Vprašati je pri Katarini Plauc v Lovankah, pošta Eberndorf.

VABILO

na

OBČNI ZBOR

Hranilnice in posojilnice v Pliberku, registrovane zadrage z neomejeno zavezo, ki bo

v torek, dne 13. maja 1930 ob 10. uri dopoldne v posojilničnem uradu v Pliberku.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Potrjenje računskega zaključka za leto 1929. 80
4. Prememba pravil.
5. Slučajnosti.

Opomba: Ako bi ob določenih urah ne bilo zadostno število zadržnikov zbranih, se bo vršil občni zbor pol ure pozneje, ki bo sklepal brezpogojno.

NAČELSTVO.

Inserirajte v Koroškem Slovencu!

Ali ste že narocili pri tovarni kos **J. M. OFFNER,** Wolfberg 1. K. „**2 RINDER**“-KOSO?

Naročilnica in prospekt je bila priložena 16. številki z dne 16. aprila 1930.

Poslužite se je pravočasno, da se morete prepričati že pri prvi košnji o kakovosti te izborne kose. Če še niste naročili, tedaj uparabite svoječasno priloženo naročilnico ali navadno dopisnico in takoj

pišite na **Sensenwerk J. M. OFFNER,** Wolfsberg in Kärnten, ki vam da tudi vsako zaželjeno pojasnilo.

„**2 RINDER**“-KOSE so bile na svetovni razstavi v Barceloni 1929 odlikovane z zlato medaljo. 84

Lastnik: Pol. in gosp. društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu. — Založnik, izdatelj in odgovorni urednik: Žinkovský Josip, tipograf, Dunaj, X., Ettenreichgasse 9. Tiska Lidová tiskarna Ant. Machát in družba (za tisk odgovoren Jos. Žinkovský), Dunaj, V., Margaretenplatz 7.